

Društvo za fibromialgijo

Celovška cesta 160

1000 Ljubljana

E-pošta: drustvofm@gmail.com; dfmtajnistvo@gmail.com

Spletna stran: www.skufmslovenija.org

Telefon: 041 - 464 - 677

Zastopnica pacientovih pravic

Duša Hlade Zore, dr. med.

Zaloška c. 29

1000 Ljubljana

Datum: 13. september 2017

Zadeva: Seznanitev s problemi obravnavanja bolnikov s sindromom fibromialgije na Invalidskih komisijah ZPIZ

Spoštovani !

Društvo za fibromialgijo Slovenije, ki deluje od leta 2004, predvsem v zadnjem letu od svojih članov, in tudi od drugih posameznikov s sindromom fibromialgije, vse pogosteje prejema pritožbe, povezane z obravnavanjem na Invalidskih komisijah ZPIZ. Na sedež društva prejemamo pritožbe o neprijetnih izkušnjah, ki so jim izpostavljeni na teh komisijah. Neredko doživljajo neprimerne in žaljive obravnave, kar je povsem v neskladju s Kodeksom etike izvedencev, ki v nobenem primeru ne smejo biti žaljivi in morajo obravnavati bolnike z dolžno strokovnostjo in spoštljivostjo ter ne smejo kršiti njihovih človekovih pravic in dostojanstva.

Problemi, na katere želimo opozoriti, so sledeči:

Nepriznavanje in nepoznavanje diagnoze sindroma fibromialgije

Pogosto člani Invalidskih komisij ZPIZ ne priznavajo ali celo ne poznajo bolezni, ki se imenuje sindrom fibromialgije, in to med obravnavanjem tudi jasno sporočajo bolnikom, češ da to ni nobena prava diagnoza, bolezen je premalo raziskana, ni priznana. Žal to dokazuje veliko pomanjkanje strokovnega znanja, ker so dejstva povsem drugačna. Sindrom fibromialgije uvrščamo v kategorijo funkcionalnih kroničnih bolečinskih sindromov in sodi v skupino zunajsklepnega revmatizma. Leta 1993 je Svetovna zdravstvena organizacija fibromialgijo priznala kot samostojni kronični bolečinski sindrom, pri katerem se poleg bolečin, ki imajo značilnosti nevropatske bolečine, pojavljajo in prepletajo številni drugi simptomi in znaki. Svetovna zdravstvena organizacija je tako fibromialgiji priznala status prave telesne bolezni.

V Mednarodni klasifikaciji bolezni (MKB-10-AM, verzija 6), ki je v uporabi tudi v Sloveniji, jo najdemo v poglavju 13, Bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva, pod kodo M 79,7.

Ocenjevanje zmožnosti za delo

Iz številnih sporočil naših članov je razvidno, da Invalidske komisije ne priznavajo, da bolezen lahko vpliva na zmožnost za delo. Zaradi tega sploh ne odobravajo in priznavajo bolnikom s fibromialgijo posebnih delovnih pogojev, kot je npr. 4-urni delavnik. Prav tako ne priznavajo, da lahko že fibromialgija, brez morebitnih pridruženih bolezni, močno vpliva na zmožnost za delo. Iz številnih študij, izvedenih v tujini, je znano, da je pri 30 do 40 odstotkih bolnikov s fibromialgijo zmanjšana zmožnost za delo, ki zahteva spremembe in olajšave na delovnem mestu ter skrajšan delovni čas, popolna nezmožnost za delo pa se pojavlja pri 10 do 30 odstotkih bolnikov.

Zato ne moremo razumeti, da se člani komisij v Sloveniji odločajo drugače, saj verjamemo, da so pri svojih odločitvah strokovno povsem avtonomni in bi morali delovati na podlagi dejstev. Predvsem bi člani invalidskih komisij (zdravniki) morali ustrezno obravnavati vsakega posameznega bolnika, upoštevati strokovna merila, poznati posamezne bolezni ali se o njih poučiti, bolnikom tudi svetovati in jih na ustrezen način seznanjati z razlogi za svoje dokončne odločitve.

Neupoštevanje strokovnega mnenja zdravnikov, ki napotujejo bolnike na Invalidske komisije

Mnenja kolegov zdravnikov, ki posamezne bolnike, ki jih dobro poznajo, napotujejo na Invalidske komisije, člani komisij ne upoštevajo, kar je sicer njihova avtonomna pravica. Vendar se to dogaja vse prepogosto, kar lahko vzbuja dvom in nezaupanje bolnikov in med njimi povzroča zmedo, ker se mnenja posameznih zdravnikov »na terenu« in na invalidskih komisijah tako zelo razlikujejo. Takšna razhajanja kažejo na nezmožnost dogovora in usklajevanja posameznih strokovnjakov, ki se ne morejo ali ne znajo dogovoriti, katero mnenje in ravnanje bo pravilno in odločilno. Pri tem bi se morali zdravniki na obeh straneh med seboj bistveno bolj povezovati in posvetovati in ne dopuščati, da postajajo komisije vedno bolj odtujene od vsakodnevne zdravniške prakse. Zlasti pa ni primerno, da ob prisotnosti bolnikov podcenjujoče komentirajo mnenja svojih kolegov zdravnikov, ki napotujejo bolnike na invalidske komisije. Pojavljajo se npr. pripombe na delo in postopke fiziatrov in specialistov medicine dela Univerzitetnega inštituta za rehabilitacijo Soča. Tudi njihovo mnenje je prepogosto prezrto. Pojavljajo se celo zelo neprimerne pripombe, da je »hoditi na Sočo izguba časa, da tam itak vsakemu napišejo časovno omejitev, samo da so bolniki zadovoljni in tja radi hodijo«. Zavedamo se, da v Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju res ni določil, ki bi invalidsko komisijo vezala na mnenje določenega rehabilitacijskega tima. Vendar

invalidska komisija ne opredeli svojega stališča, ne pojasni, zakaj se je tako odločila, zakaj se njihovo mnenje tako zelo razlikuje od mnenja drugega strokovnjaka.

Neprimerne pripombe glede bolezni in številnih težav

Pripombe so opisane v prilogi, kjer so v celoti ali deloma predstavljena pisma in nekateri najbolj »drastični primeri« bolnikov, ki so bili obravnavani na različnih Invalidskih komisijah.

Zaključek

Društvo za fibromialgijo pričakuje od zastopnice bolnikovih pravic in vseh drugih institucij, na katere naslavlja to pismo, da bodo pomagali pri reševanju navedenih problemov. Želi si tudi, da bo imela seznanitev s problemi obravnavanja bolnikov s sindromom fibromialgije na Invalidskih komisijah ZPIZ pozitivne posledice in bo vplivala na ureditev razmer, sprožila ustreznejše postopke, ki bodo v skladu z dobro medicinsko prakso, človečnostjo in etiko. Menimo, da so z neprimernimi postopki bolnikom kršene pravice v diagnostičnem, terapevtskem in psiho-socialnem smislu.

Želimo si tudi, da bi se odpravile nepravilnosti, ki se ponekod pojavljajo, da bodo imeli bolniki več zaupanja v strokovnost, nepristranskost in korektno obravnavo na Invalidskih komisijah in zaradi neprimernih postopkov in obravnavanja ne bodo doživljali dodatnih stresov, ki negativno vplivajo tudi na njihovo bolezen.

Kar nekaj je dokazov, da obstaja premalo znanja pri zdravnikih članih invalidskih komisij o sindromu fibromialgije, tako na diagnostičnem kot terapevtskem področju. Zato bi bilo potrebno dodatno izpopolnjevanje in usposabljanje članov posameznih komisij, da se bolj natančno seznanijo s to patologijo. Pri tem lahko pomaga tudi Društvo za fibromialgijo, ki ima v svojem Strokovnem svetu strokovnjake, ki so pripravljeni in usposobljeni predstaviti bolezen z različnih zornih kotov.

S spoštovanjem in lepimi pozdravi!

Upravni odbor Društva:
Veronika Felicijan, predsednica
Robert Sotler, podpredsednik
Kristina Nose, tajnica
Anica Filipič, blagajničarka
člani in regijski vodje:
Robert Belentin (Ljubljana)
Bojana Jug – Žurič (Celje)
Brigita Ninković (Brežice)
Marjana Ahačič (Kranj)
Nevja Birsa (Koper)
Tatjana Knupleš (Maribor)

V vednost:

ZPIZ, generalni direktor g. Marijan Papež, Kolodvorska ul. 15, Ljubljana

Invalidska komisija I. stopnje, predsednica Vida Nadlački, dr. med., Ob železnici 30, Ljubljana

Ministrstvo za zdravje, Zdravstveni svet, predsednik prof. dr. Zlatko Fras, Štefanova ul. 5, Ljubljana

Varuhinja človekovih pravic, ga. Vlasta Nussdorfer, Dunajska 56, Ljubljana